

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003138

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-09-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Закладу вищої освіти "Університет Короля Данила" про видачу диплома доктора філософії від 14.10.2024 № 05-АД

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шевчук Михайло Ярославович

2. Mykhailo Y. Shevchuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0007-0768-6550

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: ОП 49339 Право (081 Право)

Дата захисту: 28-09-2024

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Заклад вищої освіти "Університет короля Данила"

Код за ЄДРПОУ: 24684167

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 35, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ID 6830

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Університет короля Данила"

Код за ЄДРПОУ: 24684167

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 35, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Університет короля Данила"

Код за ЄДРПОУ: 24684167

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 35, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.01.02, 10.07.21, 10.07.61, 10.07.01

Тема дисертації:

1. Правова традиція як складова національної правової системи.
2. Legal tradition as a component of the national legal system.

Реферат:

1. Дисертаційне дослідження присвячене комплексному теоретико-правовому аналізу змісту категорії правова традиція та її місця в процесі формування і розвитку національної правової системи. В умовах «детрадиціоналізації» суспільних відносин, що є закономірним наслідком процесів глобалізації та інтеграції правової системи України в Європейський правовий простір, дослідження чинників, що дозволяють зберегти національний характер права є актуальним. Чинником самоідентифікації правової системи нами пропонується вважати правову традицію, яка як окрема категорія права не отримала однозначного трактування в науковому середовищі. Аналіз теоретичної бази дозволив виокремити чотири напрямки в межах яких відбувається ідентифікація правової традиції: 1) повне ототожнення з правовою системою країни; 2) асоціація з правовою культурою чи правовим менталітетом, як елементами правової систем; 3)

ототожнення з державно-правовим минулим та традицією національного державотворення (державно-правова традиція); 4) як окрема категорія права, самостійний елемент правової системи. З метою доведення того, що правова традиція є структурним елементом правової системи, нами встановлено, що вона перетворює усталені правові норми і правила поведінки в суспільстві на цінності, акумулює їх і тим самим здійснює вплив на правову систему. Такими цінностями ми пропонуємо вважати ідею природного права, правову державу, конституцію (конституціоналізм), закон, поділ влади, суд (судова система), права людини та ін. Доведено, що основними сферами проникнення правових традицій в правову систему є правопізнання, правова культура, юридична техніка. Завдяки зберігаючій, регулятивній, охоронній, соціалізуючій функціям, правова традиція забезпечує трансляцію і наступність попереднього правового досвіду, а також орієнтацію правової діяльності на зміцнення та поповнення правової спадщини. Встановлено, що основними ознаками правової традиції є врахування опосередкованого досвіду, цінностей і норм моралі. Її впровадження відбувається через сприйняття, а не передачу. З огляду на те, що зовнішнім вираженням правової традиції є норми права, вона є умовою формування національної правової системи. Розуміючи правову традицію як умову безпосереднього впливу на правову систему, яка реалізується у формі правосприйняття, нами доведено, що між нею і правовою культурою існує відмінність у способі реалізації, адже українська правова культура розвивається в межах європейської правової традиції. Окрім того, правова традиція накладає певні обмеження на поведінку людей, а правова культура навпаки – мобілізує правові ідеї, що формуються в суспільстві і визначає ступінь їх загальної популярності, перспективи практичної реалізації. Нами пропонується розуміти правову традицію і правову культуру як макро- і мікрорівень правової системи відповідно. При цьому, ми переконані, що саме правова традиція здійснює вирішальний вплив на правову культуру. Це досягається через правосвідомість та процес формування національної правової ідентичності. Оскільки правова культура опирається на менш тривалу історичну пам'ять, вона орієнтується винятково на категорію ідентичності – властиві риси для конкретної етнічної, соціальної групи людей. Натомість правова традиція апелює до тривалої історико-правової спадщини, а тому містить елементи правових традицій інших народів, зокрема тих до складу яких входили українські землі в XVIII – XIX ст. У дисертації конкретизовано, що правова традиція є певним шаблоном правосвідомості, а реалізовані на стадії правовідносин переконання, варто вважати традиційними, їх зміст є результатом імплементації попереднього правового досвіду та врахування потреб суспільства в конкретну історичну епоху. Також роль правової традиції проявляється у процесі правореалізації, традиційні ідеї виконують роль патернів, що впливають на індивідуальне сприйняття права. У роботі конкретизується також взаємозв'язок і взаємовплив правової традиції та правового менталітету. Останнє поняття ми пропонуємо трактувати, як історично детерміновану сукупність психологічних установок і правил поведінки, які характерні для окремого народу (етносу) і проявляються через сприйняття права і правову поведінку. Як наслідок, правова традиція визначає загальний зміст правового менталітету, шляхом утвердження конкретних правових парадигм, які сприймаються як закономірні та історично детерміновані. Відповідно і цінності правової традиції є засадничими цінностями правового менталітету. Одночасно, обґрунтовується теза, що правовий менталітет який діє на підсвідоме людини та соціуму сприяє збереженню конкретного типу правової традиції, навіть в умовах внутрішніх (політичних) та зовнішніх (експансія) умов.

2. The dissertation is devoted to a comprehensive theoretical and legal analysis of the content of the category of legal tradition and its place in the process of formation and development of the national legal system. In the context of «detraditionalization» of social relations, which is a natural consequence of globalization and integration of the legal system of Ukraine into the European legal area, the study of factors that allow preserving the national character of law is relevant. We propose to consider the legal tradition as a factor of self-identification of the legal system, which, as a separate category of law, has not received an unambiguous interpretation in the scientific community. The analysis of the theoretical framework allowed us to distinguish four areas within which the legal tradition is identified 1) complete identification with the legal system of the country; 2) association with legal culture or legal mentality as elements of the legal system; 3) identification with the state and legal past and the tradition of national state-building (state and legal tradition); 4) as a separate category of law, an independent

element of the legal system. In order to prove that legal tradition is a structural element of the legal system, we have established that it transforms the established legal norms and rules of conduct in society into values, accumulates them and thereby influences the legal system. We propose to consider such values to be the idea of natural law, the rule of law, the constitution (constitutionalism), law, separation of powers, court (judicial system), human rights, etc. The author proves that the main areas of penetration of legal traditions into the legal system are legal cognition, legal culture, and legal technique. Due to its preserving, regulatory, protective, and socializing functions, legal tradition ensures the transmission and continuity of previous legal experience, as well as the orientation of legal activity towards strengthening and replenishing the legal heritage. The author establishes that the main features of a legal tradition are the consideration of indirect experience, values and moral norms. It is implemented through perception rather than transmission. Given that the external expression of a legal tradition is the rules of law, it is a condition for the formation of a national legal system. Understanding legal tradition as a condition for direct influence on the legal system, which is realized in the form of legal perception, we prove that there is a difference in the way it is realized, since Ukrainian legal culture is developing within the European legal tradition. In addition, legal tradition imposes certain restrictions on human behavior, while legal culture, on the contrary, mobilizes legal ideas that are formed in society and determines the degree of their general popularity and prospects for practical implementation. We propose to understand legal tradition and legal culture as macro- and micro-levels of the legal system, respectively. At the same time, we are convinced that it is the legal tradition that has a decisive impact on the legal culture. This is achieved through legal awareness and the process of forming a national legal identity. Since legal culture is based on a shorter historical memory, it focuses exclusively on the category of identity – the inherent features of a particular ethnic or social group of people. Instead, the legal tradition refers to a long historical and legal heritage, and therefore contains elements of the legal traditions of other nations, in particular those that included Ukrainian lands in the eighteenth and nineteenth centuries. The dissertation specifies that legal tradition is a certain template of legal consciousness, and the beliefs implemented at the stage of legal relations should be considered traditional, their content being the result of the implementation of previous legal experience and taking into account the needs of society in a particular historical era. Also, the role of legal tradition is manifested in the process of law enforcement, traditional ideas act as patterns that influence individual perception of law. The paper also specifies the interrelation and mutual influence of legal tradition and legal mentality. We propose to interpret the latter concept as a historically determined set of psychological attitudes and rules of behavior that are characteristic of a particular people (ethnic group) and manifest themselves through the perception of law and legal behavior. As a result, the legal tradition determines the general content of the legal mentality by establishing specific legal paradigms that are perceived as natural and historically determined. Accordingly, the values of the legal tradition are the fundamental values of the legal mentality.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Шевчук М.Я. Правова традиція та правова культура в системі національно-патріотичного виховання молоді. Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького: журнал. Серія Право. Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ ЗВО «Університет Короля Данила», 2023. Вип. 15 (27). Т. 1. С. 106-111. DOI: <https://doi.org/10.33098/2078->

6670.2023.15.27.1.106-111

- Шевчук М.Я. Спільні та відмінні риси правової традиції та правової системи. Право і суспільство. 2023. № 6. С. 58-64. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2023.6.9>
- Шевчук М.Я. Місце правової традиції у формуванні правової культури держави. Держава та регіони. Серія: Право. 2023. №4(82). Т. 2. С. 102-106. DOI: <https://doi.org/10.32782/1813-338X-2023.4.2.19>
- Шевчук М.Я. Співвідношення понять права традиція та правовий звичай. Правові новели. Науковий юридичний журнал. 2024. №22. Т. 3. С. 13-17. DOI: <https://doi.org/10.32782/ln.2024.22.3.2>
- Шевчук М.Я. Вплив релігійних цінностей на правову традицію та правову систему України. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. №5. С. 605-607. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-5/150>
- Шевчук М.Я. Теоретичні підходи до трактування поняття «правова традиція». The 13th International scientific and practical conference «Development trends and improvement of old methods» (December 12-15, 2023) Warsaw, Poland. International Science Group. 2023. С. 190-192.
- Шевчук М.Я. Проблема співвідношення правової традиції та правової культури. Актуальні дослідження правової та історичної науки (Випуск 46): матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції, (м. Тернопіль, Україна – м. Пшеворськ, Польща, 13-14 грудня 2022 р.) / [редкол. : О. Яремко та ін.] ; ГО «Наукова спільнота»; WSSG w Przeworsku. Тернопіль : ФО-П Шпак В.Б. 2022. С. 85-87.
- Шевчук М.Я. Історико-правові фактори розвитку правової традиції. Концептуальні проблеми розвитку сучасної гуманітарної та прикладної науки. Післявоєнна відбудова України: матеріали VII Міжнародного науково-практичного симпозіуму (м. Івано-Франківськ, 25 травня 2023 року). Івано-Франківськ. Редакційно-видавничий відділ ЗВО «Університет Короля Данила». 2023. С. 354-356.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; проекти нормативно-правових документів; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: визначення факторів, що впливають на формування й зміст правової традиції, як складової правової системи, яка надає їй виразного національного характеру.

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0116U002342; 0111U006673

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Луцький Роман Петрович

2. Roman P. Lutskyi

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9558-3699

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Університет короля Данила"

Код за ЄДРПОУ: 24684167

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 35, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цуркан-Сайфуліна Юлія Василівна

2. Yuliia V. Tsurkan-Saifulina

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.12

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3125-4655

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 20933314

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, буд. 23, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Котуха Олександр Степанович

2. Oleksandr S. Kotukha

Кваліфікація: к. ю. н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1198-8849

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 01597980

Місцезнаходження: вул. Туган-Барановського, буд. 10, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Укоопспілка

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Барабаш Ольга Олегівна

2. Olga O. Barabash

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2666-9696

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, буд. 26, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Криховецький Іван Зеновійович

2. Ivan Z. Krykhovetskyi

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4539-1765

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Університет короля Данила"

Код за ЄДРПОУ: 24684167

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 35, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Короєд Сергій Олександрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Короєд Сергій Олександрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Короєд Сергій Олександрович

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна